

چهارشنبه ۲۱ اسفند ۱۳۹۸
وطن امروز | شماره ۲۸۸۶

فرهنگ و هنر

حضرت امیرالمؤمنین(ع)

تقلیدشگان نشانه‌هایی دارند که با آنها شناخته می‌شوند؛ راستگویی، امانداری و وفای به عهد.

روزنامه سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی

صاحب‌امتیاز و مدیرمسئول: محمد آخوندی
سردبیر: سعید عابدین نورالدینی

نشانی: خیابان انقلاب اسلامی، بین حافظ و خیابان ولیعصر(عج) کوچه سعید، پلاک ۹
روابط عمومی: ۶۶۴۱۳۷۲ | تحریریه: ۶۶۴۱۳۷۲ | شماره: ۶۶۴۱۳۱۳۷
ایمیل: info@vatanemrooz.ir | پست الکترونیک: ۱۰۰۰۲۳۲۱ | پیامک: ۶۱۰۸۶۱۶۲
چاپ: موسسه چاپ‌م‌پرنر پرنر

پرونده «وطن امروز» درباره محفل طنز «قمیز» که با ارائه تصویری سالم و با کیفیت از شادی، به الگویی برای سایر محافل طنز کشور تبدیل شده است

پُر قم

احسان سالمي: اگر از دوستان طنز باشید، احتمالاً حداقل یک بار اسم محفل طنز «قمیز» به گوش تان خورده است؛ محفلی که با همت حوزه هنری قم در این شهر برپا شده و تا به امروز توانسته پای بسیاری از طنزپردازان بنام را به این محفل باز کند. شاید قمیز به اندازه اثری که در جامعه طنز کشور بویژه طنزپردازان انقلابی داشته، در رسانه‌های رسمی ظهور و بروز پیدا نکرده باشد ولی بارها کلیپ‌هایی از شعرخوانی شاعران در این مجموعه برنامه در ارتباط با مسائل سیاسی، فرهنگی و اقتصادی روز در فضای مجازی منتشر شده که به احتمال زیاد شما نیز آنها را دیده‌اید ولی خبر نداشتید این شعر در کجا خوانده شده است.

هرچند این محفل نیز همچون سایر رویدادهای فرهنگی - هنری کشور این روزها به علت شیوع ویروس کرونا تعطیل شده است اما فعالیت موفق «قمیز» در مدت اخیر بویژه در حوزه کشف و معرفی چهره‌های جدید و جوان در عرصه طنز بهانه‌ای شد تا سراغ دکتر عباس احمدی، مسؤول این برنامه برویم و گپ و گفتی در ارتباط با این محفل طنز داشته باشیم. احمدی که از طنزپردازان فعال کشورمان است در ارتباط با چگونگی شکل گرفتن این محفل طنز و دامنه مخاطبان آن و جایگاهی که در عرصه طنز پارسی پیدا کرده، صحبت کرده است. در ضمن اشعار تازه طنزپردازان این محفل را می‌توانید در صفحه اینستاگرامی **Qompozinstaz** دنبال کنید.

گفت‌وگوی «وطن امروز» با دکتر عباس احمدی، مسؤول محفل طنز «قمیز»

مسیر قمیز شدن

■ آقای احمدی ایده اولیه این برنامه از کجا آمد؟

در حوزه طنز مکتوب، حوزه هنری استان قم مصدر خدمات شایسته‌ای شد و زمانی که سیدمحمدجواد شرافت مسؤول آفرینش‌های ادبی بودند، از من دعوت کردند تا کارگاه‌های طنزنویسی را برگزار کنیم. بعد از آن هم جشنواره سوهان روح را برگزار کردیم که منتج به شناخت استعدادهای قومی در حوزه طنز مکتوب شد و تاکنون ۳ دوره آن برگزار شده است. بعد که دیدیم ظرفیت و به قول مناجا و منبری‌ها عطش! جلسه وجود دارد، به فکر ایجاد محفل ماهانه قمیز از سال ۱۳۹۱ افتادیم و شکر خدا تا به امروز ۴۹ محفل در چهارشنبه‌های آخر ماه برگزار و در واقع به محملی جهت بروز استعدادها تبدیل شده است. اسم برنامه را هم از دوستان نظرسنجی کردیم که آقای سیدجواد هاشمی این اسم زیبا را پیشنهاد دادند. در حقیقت یک حرکت مستمر و آگاهانه در این مسیر وجود داشته که باعث شده امروز بچه‌های قم علاوه بر قمیز، در محافل تهران مثل نطنز و در حلقه رندان و نیز جشنواره‌های کشوری هم حضور فعال و بایسته داشته باشند و در مطبوعات نیز قلم بزنند

۲ مجموعه شعر هم از آثار چاپ رسیده است. ■ سابقه فعالیتی مشابه، پیش از این در شهر قم

دکتر عباس احمدی، مؤسس و مدیرمسئول محفل طنز «قمیز»

بود یا خیر؟

به این صورت خیر. البته ما فقط سال ۱۳۹۰ با همکاری دفتر طنز تهران، یک شب شعر طنز در قم برگزار کردیم ولی خب به خاطر جو مذهبی حاکم بر قم خیلی از نهادهای فرهنگی خطرپذیری لازم را برای برپایی چنین فعالیت‌هایی نداشتند. بد نیست از مدیران محترم حوزه هنری قم یعنی آقایان فرجی، معلمی و سیدین به خاطر اهتمام به ادبیات طنز تشکر کنم. ■ الان آماری از تعداد شرکت‌کنندگان و برآوردی از کیفیت جلسات دارید که برای ما توضیح بدهید؛ اینکه چقدر از جمعیتی که مخاطب برنامه‌های شما هستند اهالی طنز و چقدر مردم عادی و دوستان طنز هستند؟

بله! میزان استقبال به‌مدانه بسیار خوب است آن هم درباره یک برنامه ادبی. متأسفانه سالن کوچک حوزه هنری قم دیگر جوابگوی مخاطبان نیست و ما مجبوریم از دیگر نهادهای کمک بگیریم. مثلاً چند برنامه اخیر را در سالن نهاد کتابخانه‌های قم برگزار کردیم. همچنین ما تبلیغات شهری و گسترده نداریم و فقط از طریق فضای مجازی و کانال اطلاع‌رسانی می‌شود. با این وجود به طور میانگین هر برنامه حدود ۲۳۰ تا ۲۵۰ نفر مخاطب دارد. در برخی برنامه‌های ویژه مانند جشنواره سوهان روح یا قمیز چهلم (ویژه برنامه فجر با مشارکت شهرداری قم) تا حدود ۵۰۰ نفر حضور یافتند. از این تعداد تقریباً ۴۰-۳۰ نفر از طنزنویسان قومی معمولاً به برنامه تشریف می‌آورند. نکته مهم دیگر اینکه با وجودی که قمیز محفلی ادبی است، تعداد زیادی از مخاطبان عام و اقشاری که شاعر و نویسنده هم نیستند به جلسه می‌آیند و اخبار آن را دنبال می‌کنند.

■ برنامه‌ریزی‌تان برای توزیع محتوای که در این جلسات تولید می‌شود در فضای مجازی و رسانه‌ای به چه نحوی بوده است؟ پیگیری این کارها بیشتر با معاون فرهنگی - هنری حوزه هنری قم یعنی جناب آقای محمدغفری و همکاران ایشان است که الحق تلاش می‌کنند گزیده‌ای از آثار قرائت شده در جلسه را با کیفیت صوتی و تصویری مطلوب در فضای مجازی و صفحه اینستاگرام قمیز منتشر کنند. خوشبختانه برخی از ویدئوهای قمیز در سطح چندصد هزار بازدید داشته و در خیلی از کانال‌ها و درگاه‌های اینترنتی پخش می‌شود. صداسیمای استان قم هم برخی جلسات را پوشش می‌دهد. یکی دو جلسه هم از شبکه شما تلویزیون پخش شد. لازم است عرض کنم اتاق فکری هم برای قمیز داریم و در آن روی محتوا و فرم برنامه ایده تولید می‌شود تا دچار یکنواختی، تکرار و ضعف نشود چون این آفت باعث شده بعضی جلسات طنز تعطیل شود.

طنز در قم جدی است!

در فضای مجازی است. استفاده از ظرافت‌ها و ظرفیت‌های لِهجه قومی یکی از ویژگی‌های آثار هنرمندان قومی است که جذابیت جلسه را برای مخاطبان بالا می‌برد. جسارت طنزپردازان قومی در پرداختن به موضوعات روز و پرداخت هنرمندانه موضوعات در قالب طنز و همچنین اجرای جذاب هنرمندان و مدیریت صحیح برنامه از دیگر عوامل محبوبیت این محفل است. قمیز محفلی است استثنایی با رویش‌های فراوان.

بمحمدالله قمیز طای سال حیات خود در هر محفل شاهد حضور استعدادهای جدیدی بوده است که از جمله مهم‌ترین عوامل این فرآیند حضور دکتر عباس احمدی به عنوان یک استاد و هدایتگر مجرب و سکاندار این جریان و حوزه هنری به عنوان مشوق، بستر ساز و حامی معنوی شاعران و نویسندگان است و مطمئناً در کنار این موارد تلاش شاعران و نویسندگان در بالا بردن سطح آثار تولیدی

و جدی بودن طنز برای آنها دست به دست هم داده است تا قمیز با توجه به مقیاس استان قم به محفلی استثنایی در کشور تبدیل شود، طوری که امروز آوازش از گوشه و کنار کشور به گوش برسد. از طرفی رونق محفل قمیز بدون استقبال و حمایت شهروندان و طنزدوستان میسر نمی‌شد و حضور پرشور طنزدوستان انگیزه طنزپردازان و دست‌اندرکاران قمیز را دوچندان می‌کند تا محفل محبوب قمیز به شکل کنونی‌اش باشد. خلاصه در یک جمله می‌توان گفت طنز شاعران و نویسندگان است و مطمئناً در کنار این موارد تلاش شاعران و نویسندگان در بالا بردن سطح آثار تولیدی

تبدیل شده و کمتر کسی را می‌بینیم که با طنز سر و کار داشته باشد و نامی از دیگر محافل قمیز می‌توان به احیای لِهجه قومی در سال‌های اخیر اشاره کرد. طنزپردازان قومی با استفاده از شیروینی و ظرفیت‌های طنز این لِهجه توانسته‌اند علاوه بر تولید آثار طنز بسیار خوب، به شنیده شدن لِهجه زیبای قومی نیز کمک کنند و مانع فراموشی و نابودی ادبیات فولکلور و بومی این استان شوند.

محفل طنز قمیز توانسته با رعایت اصول اخلاقی و پایبندی به ارزش‌ها در زمینه طنز با توجه به شرایط و محدودیت‌های موجود در استان قم، نه تنها به پایداری و ثبات برسد، بلکه هر ماه به کیفیت برگزاری و آثار قرائت شده در آن نیز افزوده شود. حالا بعد از چند سال برگزاری، قمیز توانسته نشاط و شادابی خوبی را به مردم قم هدیه کند. مردم قم نیز قمیز را دوست دارند و می‌توانند ماهی یک بار در این برنامه شرکت کنند و با خیال راحت و از ته دل بخندند و با قمیز خود به غیر قومی‌ها پز بدهند!

طنز قم از «سوهان روح» تا «قمیز»

برای هر برنامه با توجه به زمان و موقعیت برگزاری آن موضوع خاصی انتخاب می‌شود که طنزپردازان قومی آثار خود را با موضوع منتخب در قالب شعر و نثر پیش از برنامه ارسال کرده و در صورت تأیید، آن را در طول برنامه قرائت می‌کنند. در پایان نیز از صاحبان آثار برتر از نظر کارشناسان برنامه تقدیر به عمل می‌آید.

یکی از ویژگی‌های بارز این محفل، خانوادگی بودن آن است و اکثر حضار به همراه خانواده خود از هر سن و سلیقه‌ای در این برنامه شرکت می‌کنند. حضور در این برنامه برای عموم مردم آزاد و رایگان است و همین امر سبب شده قمیز جزو معدود برنامه‌های فرهنگی قم باشد که هر ماه با استقبال بالای مخاطبان همراه است؛ تا آنجا که در اکثر برنامه‌ها سالن مملو از جمعیت شده و صندلی خالی باقی نمی‌ماند.

یکی دیگر از ویژگی‌های قمیز کیفیت بالا و درخور آثار ارائه شده در این محفل است. طنزپردازانی که در قمیز آثار خود را ارائه می‌کنند، عمدتاً از تحصیلات عالی دکتری و کارشناسی ارشد بهره‌مندند و همین امر باعث شده به اقتضائات، باید‌ها و نبایدها و خطوط و هم‌زمان واقف باشند. گواه کیفیت بالای این آثار علاوه بر استقبال حضار، استقبال بسیار زیاد از کلیپ‌های این برنامه در فضای مجازی است تا آنجا که امروز محفل طنز قمیز به یکی از معروف‌ترین و محبوب‌ترین محافل طنز کشور

فرهاد موحدی طنزپرداز

از اواخر سال ۹۳ به بعد قومی‌ها آخرین چهارشنبه هر ماه جزو ایام سوگواری آمیهمان محفل طنز قمیز هستند. محفل طنزی که تا امروز به همت حوزه هنری استان قم و مردم شریف و علاقه‌مند به طنز قم نزدیک به ۵۰ مرتبه در این استان برگزار شده است. مدیر، مجری و کارشناس ثابت این برنامه دکتر عباس احمدی، مسؤول دفتر طنز حوزه هنری استان قم است. لذت‌بردن قمیز از شروع به کار این برنامه با هر میزان کارگاه آموزشی طنز در حوزه هنری به پرورش و تقویت طنزپردازان قومی کمک شایانی کرد و این کارگاه‌های آموزشی تا امروز همچنان ادامه دارد.

بعد از برگزاری اولین جشنواره طنز مکتوب قم موسوم به «سوهان روح» با توجه به ظرفیت‌های بالای طنز این استان، محفل قمیز کار خود را آغاز کرد تا شهروندان قومی بتوانند از این ظرفیت استفاده کرده و هر ماه از هنر طنزپردازان همنشیری خود لذت ببرند. قمیز علاوه بر دکتر احمدی هم به میزبان یکی از طنزپردازان بنام کشور نیست که در کنار ایشان به عنوان کارشناس حضور داشته و آثار طنز خود را هم برای حضار قرائت می‌کنند.

اندر ظرافت‌های باز کردن سر شوخی!

محمد رضا شهبازی

نویسنده و طنزپرداز

آشنایی داریم قومی! اهل فضل و علم و دانش و بسیار سخت‌کوش در امر تحصیل. چند تا مدرک لیسانس و فوق‌لیسانس دارد و از وقتی یادم هست دارد درس می‌خواند و ول کن ماجرا هم نیست. یک بار خواستم جلوی خودی نشان دهم که یعنی مثلاً اگر تو اهل درس هستی و آنقدر کمالات داری، عوضش من هم بانمکم، به مناسبتی شروع کردم مزه ریختن و گفتن روایتی هست که می‌گوید «خذ المفت ولو کان

الکوفت!» که یعنی هر چیز مفتی بود بگیر ولو اینکه کوفت باشد. به خیال خودم خیلی بامزه‌بازی درآورده بودم. فکر می‌کنید واکنش طرف چی بود؟ برگشت گفت: خذ المفت درست است! اخذ امر بشود، کسره می‌گیرد نه فتحه! اینکه چه بلایی سر اعتماد به نفس من آمد و چقدر طول کشید تا دوباره رونق جمع‌وجور بوم و از دام مصدومیت رها شوم و برگردم به میادین طنز به کنار، خواستم بگویم جناب دکتر عباس احمدی در یک همچنین شهری غلم طنز و طنزپردازی را بلند کرده است! جدای از شوخی، اگر چه قم و علما و اهل فضل ساکن در آن همیشه اهل شوخی و مطایبه بوده‌اند و هر از گاهی که آبی پیدا می‌شده علما چنان می‌زدند به دریای طنز و تکه‌هایی رو می‌کردند که دهان همه طنزپردازها باز می‌مانده، اما بالاخره طنز همیشه شیطونی‌ها و کله‌شقی‌های خودش را داشته است، و باز کردن سر شوخی در یک برنامه رسمی

ماهان و عمومی در شهر قم که بالاخره حساسیت‌های خودش را دارد، کار بزرگی است. عباس احمدی بخوبی توانسته از پس این کار بر بیاید و جویری سر شوخی را باز کند که قمیز چند سالی برگزار شود و آتو دست کسی ندهد و البته دچار تکذابی و سکون و بی‌بخار بودن و... نشود. هنر جناب احمدی که توانسته قمیز را به چهل‌ونهمین محفل رساند همین است اما هم‌ااش این نیست. اگر یکی‌دو بار به محفل قمیز سر زده باشید از کیفیت و تنوع اشعار و محتواهای ارائه‌شده در آن متعجب خواهید شد. طنزپردازی که در قمیز به ارائه اثر می‌پردازند غالباً از نظر فنی خیلی خوب هستند. نمک کارها هم که از میزان خنده حضار مشخص است. در کنار این، توجه ایشان به آموزش افراد جوان‌تر و جدیدالورود به عرصه طنز که در محافل قمیز سهمیه دارند و به ارائه اثر می‌پردازند تا به اصطلاح راه بیفتند هم نشان‌دهنده هوش و دلسوزی ایشان است. خلاصه اینکه دلسوزی، مهارت، مهربانی و توجه به اصول

معلمی و آموزشی توسط جناب احمدی باعث شده است تا امروز بتوان قمیز را یکی از بهترین محافل طنز کشور و قم را به‌جای یکی از قطب‌های طنزپردازی در کشور دانست. مقایسه این محفل با برخی محافل پرسابقه‌تر که این روزها حال و روز خوشی ندارند و روزبه‌روز کم‌مخاطب‌تر و بی‌اثرتر می‌شوند و نه برای مخاطب جذابند و نه دیگر به رویش‌هایی در عرصه طنزپردازی می‌انجامند، اهمیت تلاش‌های دکتر عباس احمدی را بیشتر مشخص می‌کند. امید است این چراغ هر روز روشن‌تر از قبل بدرخشد.

قمیز یکی از قطب‌های طنز فاخر کشور

رضا عیوضی

طنزپرداز

محفل طنز قمیز قبل از اینکه یک محفل رسمی زیر نظر حوزه هنری قم باشد و پیش از آنکه بار سنگین و سکتیستی طنز را روی دوش داشته باشد، شبیه یک خانواده بزرگ و اصیل است؛ خانواده‌ای مهربان، متشکل از خواهران و برادرانی هنرمند، البته با همسایه‌هایی هنرپر!

شاعران و نثرنویسان و طنزپردازان قمیز در واقع قبل از هر چیزی چهره‌شناسی‌های آخر هر ماه به شوق دیدار هم و به بهانه ارائه جدیدترین آثار طنزشان، گرد هم جمع می‌شوند و به این ترتیب محفل طنز قمیز به گرمی شکل می‌گیرد و حضور پرشور و استقبال منادار مردم شریف استان قم از این دورهمی، رنگ و بوی دیگری به این جلسه می‌بخشد. به گواه بسیاری مخصوصاً میهمانان هر ماهه قمیز که خود در عرصه طنز پیراهن‌ها پاره

کرده‌اند، یکی از نقاط قوت این محفل دوستانه، همین دوستانه بودن آن است؛ محفلی که هنرمندان حاضر در آن برخلاف جوهای موجود در برخی محافل هنری با زمینه روشنفکری، نه‌تنها رقیب هم نیستند و به اصطلاح به خون هم تشنه نیستند، بلکه در مواجهه با آثار یکدیگر رویکردی دوستانه و دلسوزانه دارند و این گنج بزرگی است. از طرفی فضای باز تربیون قمیز برای همه هنرمندان، در حکم آغوش بازی است برای آنها که حرف و مسبک تازه‌ای دارند و این خود یکی دیگر از مشخصات قمیز است. با همه اینها، گمان می‌رود دیگران قمیز را بیش از هر چیزی به کیفیت بالای آثارش می‌شناسند که گمان کاملاً درستی است. غالب هنرمندان ثابت قمیز، در نوع خود و در سبک و حرفه هنری طنز خود، حرف‌ها برای گفتن دارند و واکنش گوش‌های حساس به این حرف‌های حسابی، خود مود این نکته است که این روزها دیگر باید قمیز را در هیبت یکی از قطب‌های طنز فاخر کشور پذیرفت.

جمع اصداد در «قمیز»

محمدحسین مهدویان

طنزپرداز

بمحمدالله محفل طنز قمیز با وجود اینکه زمان زیادی از شکل‌گیری آن نمی‌گذرد، تاکنون به موفقیت‌های چشمگیری دست‌یافته و روز به روز بر تعداد مخاطبانش افزوده شده و با قوت به راه خود ادامه می‌دهد به طوری که امروز می‌توان این محفل را یکی از موفق‌ترین و شناخته‌شده‌ترین محافل طنز کشور به حساب آورد. این در حالی است که بسیاری از محافل و برنامه‌های طنز کشور که حتی سابقه و گستره بیشتری از قمیز داشته‌اند، به دلایل مختلف با تعطیل یا باوقف‌های طولانی مواجه شده‌اند یا بتدریج مخاطبان خود را از دست داده‌اند.

مهم‌ترین دلیل این پشرفت‌ها نیز به قول استاد ناصر فیض، سیردن کار به کاران بوده است. دکتر عباس احمدی که خود یکی از باسابقه‌ترین و فعال‌ترین طنزپردازان کشور به شمار می‌آید، با تلاش و پشتکار بسیار خوب و با جلب حمایت حوزه هنری استان قم، ضمن برگزاری کارگاه‌های آموزشی اصول طنزپردازی، محفل قمیز را پایه‌گذاری کرد و با جدیت و همت

فوق‌العاده، آن را به پیش برده تا به اینجا رسانده است به طوری که این محفل از ابتدای تشکیل تا به امروز (جز ایام محرم و صفر) حتی با یکبار جابه‌جایی زمان برگزاری نیز مواجه نشده است و مردم شریف قم آخرین چهارشنبه هر ماه میهمان این محفل پرشور بوده‌اند. نکته بارز دیگر درباره این محفل، جمع کردن سلیقه‌ها و گرایش‌های مختلف سیاسی و فرهنگی در کنار یکدیگر با رعایت خط قرمزها و شئونات لازمه است. قمیز برخلاف بسیاری از محافل طنز کشور، متعلق به یک گروه یا جریان یا گرایش خاص فکری و سیاسی نیست و همین نقطه قوت بسیار مهم، باعث رشد و محبوبیت بیش از پیش آن در میان عموم مردم شده است. انتخاب اسم مناسب و حساب‌شده برای این محفل و استفاده خوب از ظرفیت لِهجه قومی در طنزپردازی نیز از دیگر نقاط قوت قمیز به شمار می‌رود. بنده

به عنوان یکی از مخاطبان این محفل که تقریباً از اولین جلسات برگزاری قمیز همراهی‌اش کرده‌ام، از دکتر عباس احمدی و حوزه هنری قم جهت تشکیل و برگزاری این محفل طنز کمال تشکر را دارم و امیدوارم با رفع اشکالات و نواقص جزئی موجود، به هر چه بهتر برگزار شدن این محفل طنز کمک کنند.